

EKSKLUZIVNO INTERVJU Milo Đukanović, predsjednik Vlade Republike Crne Gore

Spreman sam pomoći da BiH postigne evropske ciljeve

Imam vrlo dobre odnose s visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom • Politika i logika multietničnosti i multikulturalnosti definitivno je superiorna • Evropa ne smije dozvoliti da Srbija zaluta na antievropskoj stranputici

Razgovarala:
Sanja SKULETIĆ

Današnja slika Crne Gore neuporediva je čak i s onom koju je ova susjedna država imala prije samo godinu i po kada je obnovila svoju nezavisnost.

Danas, crnogorski premijer Milo Đukanović s ponosom ističe podatke da je Crna Gora država s ubjedljivo najvećim stepenom stranih ulaganja u regionu, rapidnim smanjenjem broja nezaposlenih koji sada iznosi oko 31.000 i jednako rapidnim rastom prosječnih plaća, a time i kvaliteta života...

Raniji planovi

- U Crnoj Gori nikada u istoriji nije bilo više novca, što na berzi, u bankama, ekspanziranom tržištu nekretnina... - konstataira Đukanović u ekskluzivnom razgovoru za naš list.

Kroz ambiciozni plan Vlade, on je obećao investicioni boom i ekspanziju poduzetništva i najavio odlučnu borbu s kriminalom i korupcijom, važne projekte u saobraćaju i energetici, kao i to da će krajem 2009. godine prosječna plaća biti najmanje 515 eura.

Objelodanjen je da će već ovog ljeta Crna Gora aplicirati za članstvo u EU. No, premijer Đukanović potcrtava da se Crna Gora ne kani takmičiti s rokovima za to članstvo, već s domaćim zadacima koji će osigurati evropski standard življenja.

- Vjerujem da će članstvo Crne Gore u EU doći kao nagrada i priznanje za učinjeno i osigurati nam dostojanstven položaj u toj zajednici - ističe Đukanović.

□ *Posljednji naš intervju raden je nakon Vašeg povlačenja s pozicije premijera. Tada ste kazali da nemate „neostvarenih političkih ambicija“ i da se okrećete drugoj profesiji. Šta Vas je godinu i po nakon te odluke navelo da se vratite na premijersku stolicu?*

- Razlog mog povratka je vanredna okolnost, odnosno činjenica da se donedavno premijer Željko Šturanović iz zdra-

vstvenih razloga povukao s funkcije, jer su mu ljekari savjetovali smanjenje radnih napora. Osim toga, za godinu dana skraćen je mandat Parlamentu i Vladi, zbog kompromisa koji je učinjen da bi se obezbijedila dvotrećinska većina za usvajanje Ustava.

Znači, ostala je godina i po do sljedećih izbora, tokom koje treba sačuvati povjerenje građana. Logično je bilo da posao premijera preuzme neko kome neće trebati uhodavanje, jer bi nas to vodilo u gubitak ionako skučenog vremena koje imamo za realizaciju postavljenih zadataka. Budući da imam dugogodišnje iskustvo i da su u sastavu Vlade ljudi s kojima sam, uglavnom, već imao saradnju, ponovo sam se našao na poziciji premijera, protivno mojim ranijim planovima da se nastavim baviti privatnim biznisom.

Ugovor s građanima

□ *Ima li mjesta špekulacijama da je Vaš povratak u vlast povezan s istragom u Bariju u vezi s navodnim švercom cigareta, odnosno potrebom da budete zaštićeni imunitetom koji Vam garantira mjesto premijera?*

- Sami ste to smjestili u domen špekulacija. Nažalost, u našim medijsko-političkim prilikama uvijek se traže skriveni razlozi, kojih ovdje nema. Da mi je bilo do imuniteta, mogao sam da ništa ne iniciram ili da eventualni zahtjev italijanskog pravosuđa odbijem. Ali, uradio sam suprotno. Na lični zahtjev pojavio sam se pred italijanskim pravosuđem. Sam sam dao tu inicijativu, i to u maju prošle godine, kada sam bio bez imuniteta, uvjeren u nevinost Crne Gore, tadašnje Vlade, a time i mene kao premijera.

Nisam želio ostaviti prostora bilo kome da kaže da se zaklanjam iza imuniteta, već sam htio da se realno sagleda problem. Da pružim sve relevantne informacije i pokažem da je posao tranzitna na našoj obali raden u skladu sa zakonom, a da Crna Gora, njena Vlada i premijer nemaju apsolutno nikakvu odgovornost za nešto

Crnogorski premijer u razgovoru s našom novinarkom: *Opredijeljeni smo da budemo dio EU i NATO-a*

(Foto: F. Foto)

što se manifestovalo kao problem izvan granica naše zemlje.

□ *Zanimljivo je da ste kroz svoj ekspoziciju sačinili ugovor s građanima, u kojem su konkretni zadaci i rokovi koji najavljuju mnogo posla za Vladu?*

- Možda neuobičajeno za balkanske političke prilike, ali slijedeći iskustvo iz prethodna četiri premijerska mandata, želio sam izaći s nekom vrstom ugovora s političkom javnošću time što sam veoma precizno saopštio rokove završetka određenih poslova i parametre koje planiramo ostvariti u pogledu kvaliteta života ljudi do kraja 2009. godine.

Vjera u proces

□ *Da li se broj unionista, popularno nazvanih sledbenika ideje da je Crna Gora trebala ostati u zajednici sa Srbijom, povećava ili se, pak, smanjuje u protekle skoro dvije godine?*

- Konsenzus se širi, o čemu govore i rezultati pri usvajanju Ustava, koji je dobio podršku više od 67 posto poslanika. I predsjednik Filip Vujanović, potencirajući privrženost obnovi nezavisnosti, spram trojice protukandidata koji su imali negativan stav prema organizaciji

referenduma, trijumfovao je na izborima. I to u prvom krugu, što nije uobičajeno za Balkan, pa ni Evropu.

Neko bi želio da sve ide brže, ali ja ne vjerujem u spektakle ni krupne kvalitativne promjene koje se događaju preko noći. Vjerujem u procese, a oni traže vrijeme.

□ *Crna Gora još nije priznala Kosovo. Kakav se stav zauzima prema proglašenju nezavisnosti Kosova i cijente li da se njome konačno završava raspad Jugoslavije i nestabilnost u regionu?*

- Crna Gora slijedi svoje nacionalne interese. Naši oponenti pokušali su se konfrontirati toj tezi i po staroj matrici svrstati se uz tuđe nacionalne interese. Opredijeljeni smo da budemo dio EU i NATO-a. To znači da ćemo dijeliti spoljnopolitičke stavove, prioritete i ciljeve, a aktivnosti i dinamiku postupanja opredjeljivati ćemo uvažavajući sve okolnosti i potrebu očuvanja unutrašnje i regionalne stabilnosti.

Koliko god se razlikujemo od nekih tumačenja s beogradske političke scene koja previjaju uzroke i veoma stare korijene koji su doveli do ovog epiloga s Kosovom, svjesni smo da je to jako osjetljivo

Deportacija Bošnjaka

□ *Protekle su tri godine otkako su počela suđenja za deportaciju Bošnjaka iz Crne Gore, a nema još nijedne pravomoćne presude, niti naknada porodicama deportiranih. Da li je Crna Gora zaista spremna okončati ovaj postupak i prizvati krivice za taj zločin?*

- Apsolutno. To sam i ranije govorio. Svjestan sam da se može smatrati opravdanim prigovor iz vašeg pitanja zašto do toga nije došlo. Reći ću otvoreno: zato što je i iz Crne Gore i iz BiH tokom proteklih godinu

dana bilo mnogo inicijativa da se u vansudskom postupku dođe do rješenja.

S naše strane postojala je puna spremnost da se dođe do dogovora. Nažalost, ispostavilo se u posljednjih mjesec dana da taj dogovor nije moguć. Nakon toga dat je novi impuls u vođenju tih procesa. Računam da će se kroz sudske procedure efikasno doći do rješenja do kojih se nije moglo doći u vansudskim razgovorima uprkos, vjerujem, dobrim namjerama inicijatora.

pitanje koje izaziva buru emocija u Srbiji, a ona je svojom burom u stanju izazivati buru u regiji. Ako ne bismo s takvim senzibilitetom gledali na to pitanje, bojim se da bismo pravili grube previde i mogli doprinijeti ugrožavanju obnovljene stabilnosti, koja je važan, pa i najveći kapital regije.

□ *Kosovo sigurno nije i jedina kočnica regionu na putu evropskih integracija?*

- Ako se sačuva stabilnost povodom rješavanja kosovskog statusa, ako se stvore uslovi za nastavak procesa integracije Make-

donije, što se, nažalost, nije dogodilo na samitu NATO-a u Bukureštu, ako uspiju napori koji se ulažu u BiH na stvaranju funkcionalnije države koja će biti više u stanju da odgovori evropskim standardima i ako se uspije da Srbija bez krupnih potresa i dužih zastoja sačuva priključak s evropskim i euroatlantskim integracijama, onda je pred ovim regionom ne samo izvjesna nego i vrlo dogledna evropska budućnost. Ja vjerujem u pozitivan ishod i evropsku budućnost ovog regiona.

Bukanović: Ne zaklanjam se iza imuniteta

□ **Kako tu cijenite pitanje rastućeg nacionalizma, odnosno radikalizma u Srbiji?**

- To smo morali ukalkulisati kao efekt političkih procesa koji su se događali prethodnih godina. Državno rukovodstvo Srbije nije u mogućoj mjeri radilo na pripremi domaće javnosti za očekivani kosovski epilog. Činjenice pokazuju da je to unaprijedilo politički rejting partija koje su do sada

bila retrogradna, sasvim iščezla za deset, 15 godina, čak i kada je tako očigledno poražena kao u ovom slučaju. Ne treba ni precijeniti snagu tih ideja. Politika i logika multietničnosti i multikulturalnosti definitivno je superiorna i kao takva je odnijela prevagu i u ovim potonjim balkanskim zbivanjima. Zato mislim da pojedinačni potpuno prevaziđeni politički stavovi,

Regularan tranzit cigareta

□ **Smatrate li da je istraga protiv Vas u Italiji neopravdana?**

- Niti mogu, niti želim tvrditi da nije bilo neregularnosti izvan područja naše obale, ali je to nešto što mi nismo mogli kontrolisati, niti spriječiti, pa time ne možemo biti odgovorni. Ovdje se u to vrijeme

događao regularan tranzit cigareta u skladu s carinskim zakonom bivše Savezne republike Jugoslavije, a organizovan u interesu preživljavanja Crne Gore u uslovima jakih sankcija međunarodne zajednice, kao i onih koje nam je nametao Miloševićev režim.

prepoznate kao naglašeno nacionalističke. No, region, Evropa i međunarodna zajednica ne smiju dozvoliti da Srbija zaluta na antievropskoj stranputici. To ne bi bio samo poraz Srbije, to bi bio problem regiona u cjelini.

Dakle, rezultati predstojećih izbora u Srbiji, iako važni, nisu ono na osnovu čega treba izvoditi definitivne sudove. Vjerujem da u Srbiji postoji respektabilan demokratski i proevropski kapacitet i da će on, makar sporo, isplivati na površinu.

Prevaziđeni stavovi

□ **Ranije ste isticali kako su „Milošević i Tuđman vrlo predano razrađivali ideju nestanka BiH kao države“. Vidite li danas takve snage unutar i izvan BiH?**

- Možemo ih katkad prepoznati, ali njihovi tonovi su sve usamljeniji. Nerealno bi bilo politički i sociološki kazati da je jedina ideja, ma koliko ona

recidivi retrogradne politike, više ne predstavlja opasnost za bilo koju državu u regiji.

□ **Kakvo mišljenje imate o bh. policarima i politici koju oni vode?**

- Zahvaljujući svom dugom političkom stažu, poznajem skoro sve ljude iz bh. vlasti i s njima imam vrlo korektne odnose. Sticajem okolnosti, imam vrlo dobre odnose i s visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, uspostavljene tokom misije koju je imao u Crnoj Gori. Sve te ljude doživljam kao prijatelje i spreman sam da u svakom trenu pomognem da BiH postigne evropske ciljeve.

Region ima visok stepen osjetljivosti za strašne traume kroz koje je BiH prošla i na neki način svi osjećamo dodatani stepen odgovornosti i želje da se pomogne BiH da pronađe formulu funkcionalnosti i zauzme mjesto u kompoziciji evropske integracije zemalja ovog regiona.